

Szakpolitikai tájékoztató

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁNAK ALKALMAZÁSI KÖRE

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazási körét a Charta 51. cikke határozza meg, amelynek értelmében:

„(1) [A] Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt jogokat és betartják az abban foglalt elveket, valamint előmozdítják azok alkalmazását.

(2) [A] Charta az uniós jog alkalmazási körét nem terjeszti ki az Unió hatáskörein túl, továbbá nem hoz létre új hatásköröket vagy feladatokat az Unió számára, és nem módosítja a Szerződésekben meghatározott hatásköröket és feladatokat.”

Ami az Unió jogi aktusait illeti, bizonyos másodlagos jogi aktusok¹ érvényességére vonatkozó ítélkezési gyakorlatában a Bíróság az alapvető jogokra tekintettel folytatott vizsgálatot, és pontosította, hogy a jogi aktusokat – így az uniós jog részét képező irányelveket – mindenképpen az alapvető jogok fényében kell értelmezni.²

Ami a tagállamokat illeti, a Bíróság számos, előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében véleményt nyilvánított az „uniós jog végrehajtásának” fogalmáról, meghatározva többek között az annak eldöntésekor figyelembe vehető elemeket, hogy valamely nemzeti szabályozás e fogalom hatálya alá tartozik-e.

¹ Lásd különösen: a Bíróságnak a Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ügyben 2014. április 8-án hozott ítélete (C-293/12, EU:C:2014:238, 69. pont).

² Lásd különösen: a Bíróságnak a Google Spain és Google ügyben 2014. május 13-án hozott ítélete (C-131/12, EU:C:2014:317, 68. és azt követő pontok).

I. A Charta uniós intézményekre, szervekre és hivatalokra való alkalmazása

2016. szeptember 20-i Ledra Advertising kontra Bizottság és EKB ítélet (nagytanács) (C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701)

A Ciprusi Köztársaság, amelynek pénzneme az euró, az Európai Stabilitási Mechanizmus (ESM)³ pénzügyi segítségét kérte, miután az e tagállamban székhellyel rendelkező bizonyos bankok a 2012-es év elején nehézségekkel küzdöttek. E segítségnyújtásra a tervek szerint egy makrogazdasági kiigazítási program keretében került sor, amelyet az ESM nevében a Bizottság által megtárgyalt egyetértési megállapodás volt hivatott pontosítani. 2013. április 26-án a Ciprusi Köztársaság és az ESM ilyen megállapodást kötött. Ekkor az alapeljárás felperesei, akik betétekkel rendelkeztek bizonyos ciprusi székhelyű bankoknál, keresettel fordultak a Törvényszékhez egyrészt az említett megállapodás bizonyos pontjainak megsemmisítése, másrészt az őket állítólagosan ért kár megtérítése érdekében. Véleményük szerint e kárt a vitatott pontok egyetértési megállapodásba való felvétele, valamint azon kötelezettség Bizottság általi megsértése okozta, hogy biztosítsa a megállapodás uniós joggal, és különösen a Charta 17. cikkének (1) bekezdésével (a tulajdonhoz való jog) való összhangját. Miután a Törvényszék részben elfogadhatatlannak, részben pedig megalapozatlannak nyilvánította a kereseteiket, a felperesek fellebbezést terjesztettek a Bíróság elé.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a Charta alkalmazandó volt-e a jelen esetben, a Bíróság hangsúlyozta, hogy igaz ugyan, hogy a tagállamok az ESM létrehozásáról szóló szerződés keretében nem az uniós jogot hajtják végre, így ennek keretében a Chartának nem a címzettjei, az uniós intézmények viszont a Charta címzettjei, ideértve azt az esetet is, amikor az uniós jog keretein kívül járnak el.

A Bíróság mindezt kiegészítette azzal, hogy a Bizottság a 2013. április 26-i megállapodáshoz hasonló egyetértési megállapodás elfogadásakor mind az EUSZ 17. cikk (1) bekezdése értelmében, amely az uniós jog alkalmazása felügyeletének általános feladatával bízta meg, mind az EMS létrehozásáról szóló szerződés 13. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében, amely szerint a Bizottság köteles felügyelni az EMS által kötött egyetértési megállapodásoknak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, köteles biztosítani, hogy az ilyen megállapodás összeegyeztethető legyen a Chartában biztosított alapvető jogokkal. A Bíróság tehát megállapította, hogy a felelősség megállapítása iránti keresetek tekintetében azt kell megvizsgálnia, hogy a jelen esetben a Bizottság a 2013. április 26-i egyetértési megállapodás elfogadása során hozzájárult-e a fellebbezőknek a Charta 17. cikke (1) bekezdése értelmében vett tulajdonhoz való jogának kellően súlyos megsértéséhez (67. és 68. pont).⁴

³ Az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződést 2012. február 2-án Brüsszelben kötötte a Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, az Észt Köztársaság, Írország, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, az Olasz Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, Málta, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság és a Finn Köztársaság. Ez a szerződés 2012. szeptember 27-én lépett hatályba.

⁴ Ezt az ítéletet a 2016. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 69. oldalán.

II. A Charta tagállamokra való alkalmazása: az „uniós jog végrehajtásának” fogalma

1. Az alkalmazandó elvek

2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet (nagytanács) (C-617/10, EU:C:2013:105)

Az alapügyben szemben álló felek az Åklagaren (svéd ügyészség) és Åkerberg Fransson, amely utóbbival szemben súlyos adócsalás miatt indítottak eljárást. Åkerberg Fransson ugyanis azzal vádolták, hogy a 2004-es és 2005-ös adóévre benyújtott adóbevallásaiban téves adatokat közölt, ami annak kockázatával járt, hogy az Államkincstár személyi jövedelemadó és hozzáadottérték-adó (héta) bevételektől esik el. Azért is eljárás indult ellene, mert a 2004. októberi és a 2005. októberi bevallási időszakok vonatkozásában elmulasztotta bevallani a munkáltatói járulékokat, ami annak kockázatával járt, hogy a társadalombiztosítási szervezetek bevételről esnek el.

A szóban forgó két adóév tekintetében az adóhatóság több bírságot is kiszabott Åkerberg Franssonra az üzleti tevékenységéből származó jövedelem, a héa és a munkáltatói járulékok vonatkozásában. E bírságokat kamattal együtt kellett megfizetni, és e bírságokkal szemben nem éltek jogorvoslattal a közigazgatási bíróság előtt. A bírságot kiszabó határozat indokát ugyanazok a téves adatközlési tényállások képezték, mint amelyeket az ügyészség a büntetőeljárás tárgyává tett.

A kérdést előterjesztő bíróság előtt felmerült tehát a kérdés, hogy az Åkerberg Franssonnal szemben emelt vádat el kell-e utasítani azon az alapon, hogy ugyanezen tényállás alapján egy másik eljárásban már szankciót alkalmaztak vele szemben, ami ellentétben állhat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény hetedik kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkében és a Charta 50. cikkében kimondott, a kétszeres büntetés tilalmával. E bíróság így különösen azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a Charta 50. cikkében szabályozott ne bis in idem elvével ellentétes-e az, hogy valamely vádlott ellen adócsalás miatt büntetőeljárást indítsanak, ha ugyanazon téves adatközlési tényállás miatt vele szemben már adóbírságot szabtak ki.

A Bíróság a hatáskörének kérdését elemezve mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy a tagállamok eljárását illetően a Charta alkalmazási körét a Charta 51. cikkének (1) bekezdése határozza meg, amelynek értelmében a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. E tekintetben kimondta, hogy az uniós jogrendben biztosított alapvető jogokat az uniós jog által szabályozott valamennyi tényállásra alkalmazni kell, az ilyen tényállásokon kívül azonban nem. A Bíróság hangsúlyozta, hogy ezen okból kifolyólag nem vizsgálhatja a Chartára tekintettel az olyan nemzeti szabályozást, amely nem tartozik az uniós jog keretei közé. Amennyiben azonban egy ilyen szabályozás az uniós jog hatálya alá tartozik, a Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban köteles a nemzeti bíróságnak minden olyan értelmezési szempontot megadni, amelyre annak szüksége van annak érdekében, hogy megítélhesse e szabályozás azon alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségét, amelyeknek a tiszteletben tartását biztosítja (17–23. pont).⁵

A jelen esetben a Bíróság rámutatott arra, hogy azok az adóbírságok és büntetőeljárások, amelyek Åkerberg Fransson ellen irányultak vagy irányulnak, részben a héával összefüggő bevallási kötelezettségeinek megszegéséhez kapcsolódnak. A Bíróság egyrészt megállapította, hogy a 2006/112/EK irányelv 2. cikkéből, 250. cikkének (1) bekezdéséből és 273. cikkéből, továbbá az EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből az következik, hogy minden egyes tagállam köteles elfogadni valamennyi

⁵ Ezt az ítéletet a 2013. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 16. oldalán.

jogalkotási és közigazgatási rendelkezést annak érdekében, hogy a területén biztosítsa az esedékes héa teljes összegének beszedését, továbbá hogy küzdjön az adócsalás ellen. Másrészt kimondta, hogy az EUMSZ 325. cikk kötelezi a tagállamokat, hogy elrettentő hatású és hatékony intézkedésekkel küzdjenek az Unió pénzügyi érdekeit sértő jogellenes tevékenységek ellen, e tekintetben rámutatva arra, hogy az Unió saját forrásai a 2007/436/EK határozat 2. cikkének (1) bekezdése értelmében magukban foglalják többek között az uniós szabályok alapján megállapított héa harmonizált alapjára vonatkozó egységes adómérték alkalmazásából származó bevételeket. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az olyanokhoz hasonló adóbírságok és adócsalás miatt indított büntetőeljárások, mint amelyek a héával kapcsolatban szolgáltatott információk pontatlansága miatt Åkerberg Fransson ellen irányultak vagy irányulnak, a 2006/112/EK irányelv 2. cikke, 250. cikkének (1) bekezdése és 273. cikke, valamint az EUMSZ 325. cikk, vagyis az uniós jog végrehajtásának minősülnek a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében. A Bíróság így megállapította, hogy hatáskörrel rendelkezik arra, hogy megválaszolja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, és megadjon minden ahhoz szükséges értelmezési szempontot, hogy a kérdést előterjesztő bíróság mérlegelhesse a nemzeti szabályozásnak a Charta 50. cikke szerinti ne bis in idem elvével való összeegyeztethetőségét (24–27. és 31. pont).

2014. július 10-i Julian Hernández és társai ítélet (C-198/13, EU:C:2014:2055)

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet hét munkavállaló és egyrészt a fizetéseképtelenségi helyzetben lévő munkáltatóik, másrészt a spanyol állam között a nemzeti bíróság által semmisnek minősített elbocsátásukat követően esedékessé vált munkabér megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

A jelen esetben alkalmazandó spanyol szabályozással összhangban a munkáltató a kereset benyújtásától számított 60. munkanapot követően követelheti a spanyol államtól, hogy az fizesse ki a munkabérnek a felmondás vitatására irányuló eljárás során esedékessé váló részét. Ha a munkáltató nem fizette meg ezeket a munkabérek, és átmenetileg fizetéseképtelenné nyilvánították, az érintett munkavállaló törvényi engedményezés alapján közvetlenül e tagállamtól kérheti az említett munkabérek megfizetését.

A kérdést előterjesztő bíróság tehát arra a kérdésre várt választ, hogy ez a szabályozás a 2008/94/EK irányelv6 hatálya alá tartozik-e, illetve hogy a Charta 20. cikkével (a törvény előtti egyenlőség) ellentétes-e ez a szabályozás, amennyiben azt kizárólag jogellenes felmondás esetén lehet alkalmazni, semmis felmondás esetén azonban nem.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az a pusztán tény, hogy valamely nemzeti intézkedés olyan tárgykörbe tartozik, amelyben az Unió hatáskörökkel rendelkezik, nem vonhatja azt az uniós jog hatálya alá, ekként pedig nem járhat a Charta alkalmazandóságával. Ezt követően rámutatott arra, hogy annak meghatározása céljából, hogy valamely nemzeti intézkedés az uniós jognak a Charta 51. cikkének (1) bekezdése szerinti végrehajtásába tartozik-e, egyebek között azt kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás uniós jogi rendelkezés végrehajtására irányul-e, hogy milyen jellegű ez a szabályozás, és hogy az uniós jog hatálya alá tartozó célok kivül más célok elérésére is irányul-e – még akkor is, ha közvetetten érintheti az uniós jogot –, valamint hogy létezik-e olyan uniós jogi különös szabályozás, amely az adott területre vonatkozik, vagy amely azt érintheti (36. és 37. pont).

A jelen esetben a Bíróság különösen azt vizsgálta, hogy a szóban forgó nemzeti intézkedés az érintett irányelv szerinti célkitűzés megvalósítására irányul-e. E tekintetben kimondta, hogy az alapeljárásban szóban forgó szabályozás jellemzőiből következik, hogy az a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a

6 A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 283., 2008.10.28., 36. o.).

munkavállalók minimális védelmének garantálására vonatkozó 2008/94/EK irányelvben említettől eltérő célkitűzésre, azaz a hatvan munkanapot meghaladó bírósági eljárások időtartamából eredő károk spanyol állam általi megtérítésének előírására irányul. Egyébként a Bíróság megjegyezte, hogy nem vonhatja maga után a Charta alkalmazandóságát az a pusztán körülmény, hogy az alapeljárásban szóban forgó szabályozás olyan területre tartozik, amelyen az Unió – az EUMSZ 153. cikk (2) bekezdése alapján – hatáskörökkel rendelkezik. A vizsgált elemek összességéből így azt a következtetést vonta le, hogy a szóban forgó szabályozás nem tekinthető úgy, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtja végre, ekként pedig nem vizsgálható a Chartában – és különösen annak 20. cikkében – szereplő garanciák tükrében (38–41., 46., 48. és 49. pont, valamint a rendelkező rész).⁷

2. Az „uniós jogot végrehajtó” nemzeti intézkedés meglétének vizsgálatára szolgáló elemek

2.1. Az uniós jog egy vagy több különös kötelezettséget ró a tagállamokra, vagy a nemzeti tényállás valamilyen különös uniós jogi szabályozás hatálya alá tartozik

2014. március 6-i Siragusa ítélet (C-206/13, EU:C:2014:126)

A felperes, aki egy tájvédelem alatt álló övezetben fekvő ingatlan tulajdonosa, az ingatlan térbeli kiterjedését növelő, előzetesen nem engedélyezett munkálatokat folytatott. Mivel az ilyen típusú munkálatok nem képezhetik utólagos engedélyezés tárgyát, a Soprintendenza Beni Culturali e Ambientali di Palermo (Palermo kulturális és környezeti örökségével foglalkozó felügyelet, Olaszország) a terület eredeti állapotának visszaállítására felszólító végzést fogadott el, amely magában foglalta a jogellenesen végzett munkálatokkal elért állapot helyrehozatalát.

A kérdést előterjesztő bíróság, amely az e felszólító végzessel szemben benyújtott kereset tárgyában eljár, különösen azt a kérdést tette fel, hogy a szóban forgó olyan nemzeti szabályozás, amely vélelemre alapozva kizárja a munkálatok egy csoportját a tájvédelemmel való összeegyeztethetőségükre irányuló vizsgálat alól, és jogkövetkezményként a bontást rendeli alkalmazni azokra, a Charta 17. cikkében biztosított, tulajdonhoz való jog indokolatlan és aránytalan sérelmét képezi-e.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására való hatáskörét illetően a Bíróság kimondta, hogy az „uniós jog végrehajtásának” a Charta 51. cikke szerinti fogalma megköveteli a szóban forgó területek közötti közelséget, illetve az egyik terület által a másikkra gyakorolt közvetett hatásokat meghaladó bizonyos fokú kapcsolat fennállását. Mindehhez hozzátette, hogy annak meghatározásakor, hogy a Charta 51. cikke értelmében az Unió jogának végrehajtása körébe tartozik-e valamely nemzeti szabályozás, egyebek között azt kell megvizsgálni, hogy e szabályozás uniós jogi rendelkezés végrehajtására irányul-e, hogy milyen jellegű ez a szabályozás, hogy az uniós jogi célokon kívül más célra is irányul-e, még akkor is, ha ez a szabályozás közvetetten befolyásolhatja az uniós jogot, valamint hogy létezik-e olyan uniós jogi különös szabályozás, amely az adott területen hatályos, vagy érintheti azt (24. és 25. pont).

A jelen esetben a hatásköre hiányának megállapításakor a Bíróság az általa így meghatározott több kritériumot alkalmazott. Megállapította ugyanis, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott uniós jogi rendelkezések nem írtak elő semmiféle kötelezettséget a tagállamokra nézve az alapeljárásbeli helyzet tekintetében. Ezenfelül rámutatott arra, hogy az uniós jogi szabályozások, illetve a szóban forgó nemzeti szabályozás célkitűzései nem azonosak. Végül rávilágított arra, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás rendelkezései nem az uniós jogi normák végrehajtását képezik, ezért megállapította, hogy

⁷ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 14. oldalán.

nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (szicíliai tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) által feltett kérdés megválaszolására (26–33. és azt követő pontok).

2011. december 21-i N. S. és társai ítélet (nagytanács) (C-411/10, EU:C:2011:865)

Az alapeljárás több, harmadik országbeli állampolgárt érintett, akik Görögországon való átutazásukat követően az Egyesült Királyságban, illetve Írországban nyújtottak be menedéjog iránti kérelmet. A felperesek kifogásolták a Görögországnak való átadásukat, amely tagállam a 343/2003/EK rendelet⁸ (ún. „Dublin II” rendelet) alapján a menedéjog iránti kérelmek megvizsgálásáért elsődlegesen felelős tagállam volt. Azzal érveltek ugyanis, hogy ezen átadás sértené az alapvető jogait, valamint hogy a menedékkérők számára nem állnak rendelkezésre megfelelő eljárások, illetve feltételek Görögországban, ezért a jelenlegi tartózkodási helyük szerinti tagállam köteles gyakorolni a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti diszkrecionális jogkörét, és vállalni a felelősséget a menedéjog iránti kérelmek megvizsgálásáért és elbírálásáért.

Ebben az ügyben különösen két, a Charta alkalmazási körével kapcsolatos kérdés merült fel.

A Bíróságnak így először azt a kérdést kellett megvizsgálnia, hogy az EUSZ 6. cikk és/vagy a Charta 51. cikke vonatkozásában az uniós jog hatálya alá tartozik-e valamely tagállamnak a Dublin II rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján arról hozott határozata, hogy megvizsgál-e egy olyan menedéjog iránti kérelmet, amelynek megvizsgálásáért az e rendelet III. fejezetében szereplő feltételek alapján nem felelős. E tekintetben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése olyan mérlegelési jogkört biztosít a tagállamoknak, amely az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott és az uniós jogalkotó által kidolgozott közös európai menekültügyi rendszer szerves részét képezi. Ezt a mérlegelési jogkört az említett rendelet többi rendelkezését tiszteletben tartva kell gyakorolni. Ezenfelül az a tagállam, amely úgy határoz, hogy maga vizsgálja meg a menedéjog iránti kérelmet, a „Dublin II” rendelet értelmében felelős állam lesz, és adott esetben tájékoztatnia kell a menedéjog iránti kérelemmel érintett tagállamot vagy tagállamokat. Következésképpen a Bíróság szerint a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkört gyakorló tagállamot olyannak kell tekinteni, mint amely a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az Unió jogát hajtja végre (55., 65–69. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Másodsor, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett bizonyos kérdések azon kötelezettségek kapcsán merültek fel, amelyek az Egyesült Királyságot terhelik a „Dublin II” rendelet hatálya alá tartozó személyt megillető védelemmel kapcsolatban, felmerült a kérdés, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának Lengyelországra és az Egyesült Királyságra történő alkalmazásáról szóló (30.) jegyzőkönyv figyelembevételével befolyásolja-e az e kérdésekre adott válaszokat. A Bíróság válasza nemleges volt. E következtetés megállapításához a Bíróság hangsúlyozta, hogy e jegyzőkönyv 1. cikkéből kitűnik, hogy az nem kérdőjelezi meg, hogy a Charta hatálya az Egyesült Királyságra, illetve Lengyelországra is kiterjed, amit az említett jegyzőkönyv harmadik és hatodik preambulumbekzdése is megerősít. Ilyen feltételek mellett a Bíróság kimondta, hogy a (30.) jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése pontosabban meghatározza a Charta 51. cikkét, és nem irányul sem arra, hogy mentesítse a Lengyel Köztársaságot és az Egyesült Királyságot arra vonatkozó kötelezettségük alól, hogy tiszteletben tartsák a Charta rendelkezéseit, sem pedig arra, hogy megakadályozza e tagállamok valamelyikének bíróságát abban, hogy gondoskodik ezeknek a rendelkezéseknek a tiszteletben tartásáról (116., 119., 120. és 122. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).⁹

⁸ Egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedéjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 50., 2003.2.25., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o).

⁹ Ezt az ítéletet a 2011. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 61. oldalán.

2014. március 27-i Torralbo Marcos ítélet (C-265/13, EU:C:2014:187)

Ebben az ügyben a felperes azon egyezség végrehajtását kéri a kérdést előterjesztő bíróság előtt, amely az őt elbocsátó társaság, vagyis az alperes, illetve a felperes között jött létre. Ezen egyezség pontosította különösen azt, hogy a megegyezés érdekében az alperes társaság elismeri a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét, és vállalja, hogy a felperes számára végkielégítést fizet. Márpedig ezen alperes társaság a fizetőképesség helyreállítását célzó terv hatálya alatt állt.

Jóllehet a kérdést előterjesztő bíróság elrendelte az egyezség végrehajtását, e végrehajtást azonnal felfüggesztették, mivel az alperes társaság a fizetőképesség helyreállítását célzó terv hatálya alatt állt, és e terv végrehajtását megelőzően nem rendelkezett végrehajtás alá vonható vagyonnal. Második végzésével a kérdést előterjesztő bíróság elutasította a felperes által az első végzéssel szemben benyújtott fellebbezést azzal az indokkal, hogy a fizetéseképtelenségi eljárást megszüntető határozat hiányában ez utóbbi végzés továbbra is hatályos. A kérdést előterjesztő bíróság előtt a fellebbezni kívánó felperes vitatta az arra való felszólítását, hogy a fellebbezés benyújtása érdekében csatolja a spanyol törvény szerinti bírósági eljárási illeték megfizetéséről szóló igazolást. A kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezte a Bíróságtól, hogy összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkével a szóban forgó spanyol törvény, amely bírósági eljárási illeték megfizetését írja elő a munkavállaló részére a végrehajtási eljárásban történő fellebbezés benyújtásához, annak érdekében, hogy a bíróság megállapítsa a munkáltató fizetéseképtelenségét, és ezáltal a munkavállaló a 2008/94/EK irányelvnek¹⁰ megfelelően az illetékes garanciaintézethez fordulhasson.

A Bíróság szerint először is a szociális jog területére tartozó ügyekben benyújtott fellebbezések esetén bírósági eljárási illetékeket előíró nemzeti szabályozás általános jelleggel vonatkozik bizonyos igazságszolgáltatási eljárási illetékekre, és nem az uniós jog rendelkezéseinek végrehajtása a célja. Egyébiránt a Bíróság rámutatott arra, hogy az uniós jog nem tartalmaz az e területre vonatkozó, vagy az ilyen nemzeti szabályozásra esetlegesen kiható különös szabályozást. Mivel a szóban forgó helyzet ezért nem tartozik az uniós jog hatálya alá, a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolására (28–30., 32. és 43. pont, valamint a rendelkező rész).

2016. december 1-jei Daouidi ítélet (C-395/15, EU:C:2016:917)

Ebben az ügyben a felperes az elbocsátását vitatta az alapeljárásban. Amíg ugyanis a felperes egy munkahelyi balesetet követően határozatlan ideig átmenetileg munkaképtelen volt, fegyelmi ok miatt elbocsátották. A felperes ekkor elsődlegesen az elbocsátása semmisségének megállapítására irányuló keresetet nyújtott be a Juzgado de lo Social no 33 de Barcelonához (barcelonai 33. sz. szociális és munkaügyi bíróság, Spanyolország).

E bíróság rámutatott, hogy elegendő tény áll rendelkezésre annak megállapításához, hogy a felperes elbocsátásának valódi oka a felperesnek az általa elszenvedett munkahelyi balesetből eredő munkaképtelensége volt. Következésképpen e bíróság előtt felmerült a kérdés, hogy egy ilyen elbocsátást az uniós joggal ellentétesnek kell-e tekinteni, amennyiben az sérti a Charta 21. cikke (1) bekezdésében, 30. és 31. cikkében, a 34. cikkének (1) bekezdésében és a 35. cikkében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, az indokolatlan elbocsátással szembeni védelemhez való jogot, a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jogot, a szociális biztonsági ellátásokra való jogosultságot, valamint az egészség védelméhez való jogot.

¹⁰ A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 283., 2008.10.28., 36. o.).

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ha valamely jogi tényállás nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, a Bíróság annak elbírálására nem rendelkezik hatáskörrel, a Charta esetleg hivatkozott rendelkezései pedig önmagukban nem alapozhatják meg e hatáskört. A Bíróság e tekintetben rámutatott arra, hogy meg kell állapítani, hogy az alapeljárás e szakaszában nem nyert megállapítást, hogy a szóban forgó tényállás az uniós jog – a Chartában szereplőkön kívüli – más rendelkezésének hatálya alá tartozik. A Bíróság különösen a 2000/78/EK¹¹ irányelvet illetően megállapította, hogy az, hogy egy személy munkahelyi baleset következtében a nemzeti jog értelmében átmenetileg – határozatlan ideig – munkaképtelen, nem jelenti azt, hogy az e személy által elszenvedett korlátozottság az ezen irányelvben foglalt „fogycékkosság” fogalma értelmében „hosszan tartónak” minősíthető. A jelen esetben a Bíróság megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a feltett kérdés megválaszolására (63., 64., 65. és 68. pont).

2017. május 16-i Berlioz Investment Fund ítélet (nagytanács) (C-682/15, EU:C:2017:373)

Az alapeljárásban a Berlioz Investment Fund társaság és a directeur de l'administration luxembourgeoise des contributions directes (a közvetlen adók hivatalának igazgatója, Luxemburg) között az utóbbi által a Berliozzal szemben amiatt kiszabott pénzbeli szankció tárgyában folyt jogvita, hogy az a francia adóhatósággal folytatott információcsere keretében megtagadta az információkérésre adandó választ. A felperes ugyanis csak részben válaszolta meg az információszolgáltatás iránti e kérelmet, mivel véleménye szerint a kért többi információ a 2011/16/EU irányelv¹² értelmében nem releváns a francia adóhatóság által végzett ellenőrzés tárgyának, vagyis azon kérdés megválaszolásának szempontjából, hogy az osztlékoknak a francia leányvállalata általi kifizetése forrásadó-köteles-e. E részleges válaszáért a közvetlen adók hivatalának igazgatója közigazgatási bírságot szabott ki a Berliozra egy luxemburgi törvény alapján.

A felperes ekkor keresetet nyújtott be a tribunal administratifhez (közigazgatási bíróság, Luxemburg) a kért adatok szolgáltatására kötelező határozat megalapozottságának felülvizsgálata érdekében. E bíróság megállapította az elsődlegesen előterjesztett, a határozat megváltoztatása iránti kereset részleges megalapozottságát, és ennek megfelelően csökkentette a bírság összegét, a keresetet az ezt meghaladó részében azonban elutasította, megállapítva, hogy nincs helye határozathozatalnak a másodlagosan előterjesztett, megsemmisítés iránti kereset tárgyában. A felperes ezt követően fellebbezést terjesztett a Cour administrative (közigazgatási fellebbviteli bíróság, Luxemburg) elé, arra hivatkozva, hogy az őt adatszolgáltatásra kötelező határozat megalapozottságára vonatkozó felülvizsgálatnak a luxemburgi törvény alapján történő megtagadásával a tribunal administratif (közigazgatási bíróság) megsértette az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE) 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított hatékony bírósági jogorvoslati jogát.

Mivel véleménye szerint szükség lehet a Charta 47. cikkének figyelembevételére, amely rendelkezés az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogot tükrözi, a kérdést előterjesztő bíróság különösen arra várt választ, hogy a Charta alkalmazásában valamely tagállam a Charta 51. cikke értelmében az uniós jogot hajtja-e végre, amikor a belső jogában pénzbeli szankciót ír elő egy olyan jogalannyal szemben, amely többek között a 2011/16/EU irányelv rendelkezésein alapuló, adóhatóságok közötti információcsere keretében megtagadja az információszolgáltatást.

A Bíróság szerint meg kell vizsgálni, hogy az ilyen szankciót kiszabó nemzeti intézkedés az uniós jog végrehajtásának tekinthető-e. E vonatkozásban rámutatott arra, hogy a 2011/16/EU irányelv bizonyos kötelezettségeket ró a tagállamokra. Rámutatott különösen arra, hogy ezen irányelv 5. cikke úgy

¹¹ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303, 2000.12.2., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

¹² Az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. február 15-i 2011/16/EU tanácsi irányelv (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

rendelkezik, hogy a megkeresett hatóság bizonyos információkat közöl a megkereső hatósággal. Egyébiránt rámutatott arra, hogy a 2011/16/EU irányelv „Kötelezettségek” címet viselő 18. cikke értelmében a megkeresett tagállam a kért információ megszerzése érdekében alkalmazza az információgyűjtésre szolgáló intézkedéseit. Ezenkívül a Bíróság szerint a 2011/16/EU irányelv 22. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint a tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell tenniük annak érdekében, hogy biztosítsák az ebben az irányelvben előírt, a közigazgatási együttműködésre vonatkozó rendelkezések zavartalan működését. A Bíróság így kimondta, hogy a 2011/16/EU irányelv azzal, hogy az információgyűjtésre szolgáló nemzeti jogi intézkedésekre utal, arra kötelezi a tagállamokat, hogy a kért információk megszerzése érdekében szükséges intézkedéseket az információcserére vonatkozó kötelezettségeik tiszteletben tartása mellett tegyék meg. E tekintetben megállapította, hogy az a körülmény, hogy a 2011/16/EU irányelv nem írja elő kifejezetten szankciós intézkedések alkalmazását, nem akadályozza annak megállapítását, hogy e szankciók ezen irányelv végrehajtása körébe és így az uniós jog hatálya alá tartoznak. Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállam e rendelkezés értelmében az uniós jogot hajtja végre, és ennek következtében alkalmazhatóvá válik a Charta, amikor a belső jogában pénzbeli szankciót ír elő egy olyan jogalannyal szemben, amely többek között a 2011/16/EU irányelv rendelkezésein alapuló, adóhatóságok közötti információcsere keretében megtagadja az információszolgáltatást (32–42. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

2017. június 13-i Florescu és társai ítélet (nagytanács) (C-258/14, EU:C:2017:448)

Ebben az ügyben az alapeljárás felperesei román bírák, akik a bírói tevékenységükkel párhuzamosan egyetemi oktatói tevékenységet is folytattak. Több mint 30 év szolgálati idő után éltek az őket megillető nyugdíjhoz való jogukkal, amelyet az ekkor hatályos nemzeti törvénynek megfelelően lehetőségük volt halmozni az oktatói tevékenységük után kapott munkabérral. Mindazonáltal a gazdasági válság nyomán az ilyen halmozódást tiltó új törvényt fogadtak el, amelyről a Curtea Constituțională (román alkotmánybíróság) megállapította, hogy az megfelel az alkotmánynak. A felperesek ekkor keresetet terjesztettek elő a nyugdíjukat felfüggesztő határozatokkal szemben, arra hivatkozva, hogy ez az új törvény ellentétes az uniós joggal, különösen az Európai Unióról szóló szerződés és a Charta rendelkezéseivel. Miután e keresetet elsőfokon és a fellebbezési eljárásban egyaránt elutasították, a felperesek perújítási kérelmet terjesztettek a kérdést előterjesztő bíróság elé. Ebben az összefüggésben ez utóbbi bíróság különösen arra várt választ a Bíróságtól, hogy az EUSZ 6. cikkel és a Chartának a tulajdonhoz való jogról szóló 17. cikkével ellentétes-e az olyan nemzeti jogszabály, amely tiltja a nettó öregségi nyugdíj és a közintézményekben folytatott tevékenység után kapott munkabér halmozódását, ha a nyugdíj összege meghaladja az állami társadalombiztosítási költségvetés megállapításának alapját képező országos bruttó átlagbér szintjét.

A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés érdemi megválaszolása előtt – a Charta alapeljárásban való alkalmazhatóságának megállapítása érdekében – a Bíróság először is megvizsgálta, hogy az ilyen nemzeti jogszabály az uniós jogot végrehajtó jogszabálynak tekinthető-e.

E tekintetben – a kérdést előterjesztő bíróság által előadottakhoz hasonlóan – rámutatott arra, hogy a szóban forgó törvényt annak érdekében fogadták el, hogy Románia eleget tehessen az egyetértési megállapodásban¹³ szereplő, egy gazdasági program kapcsán az Unióval szemben tett olyan kötelezettségvállalásainak, amelyek révén a fizetési mérlegéhez nyújtott pénzügyi támogatási mechanizmusban részesülhet. Az ezen egyetértési megállapodásban foglalt feltételek között szerepelt a közzféra bértömegének csökkentése, valamint a nyugdíjrendszer kulcsfontosságú paramétereinek megváltoztatása az államháztartás helyzetének hosszú távú javítása érdekében. A Bíróság ezért megállapította, hogy az alapeljárásban szereplő, halmozódási tilalmat előíró intézkedés, amely

¹³ Az Európai Közösség és Románia között 2009. június 23-án Bukarestben és Brüsszelben kötött egyetértési megállapodás.

egyszerre irányul az előzőekben említett két cél megvalósítására, az uniós jog részét képező egyetértési megállapodásban Románia által tett kötelezettségvállalások végrehajtására irányul. E megállapodás jogalapja ugyanis az EUMSZ 143. cikk, amely hatáskört biztosít az Unió számára, hogy kölcsönös támogatást nyújtson azon tagállam számára, amelynek a fizetőeszköze nem az euró, és a fizetési mérlegével kapcsolatos nehézségekkel küzd vagy ilyen nehézségek bekövetkezése komolyan fenyegeti (31., 45. és 47. pont).

A Bíróság ehhez hozzátette, hogy igaz, hogy ezen egyetértési megállapodás mozgásteret biztosít Románia számára annak meghatározására, hogy mely intézkedések a legalkalmasabbak az említett kötelezettségvállalások tiszteletben tartásának elérésére. Ugyanakkor, egyrészt ha a tagállam a valamely uniós jogi aktus által számára biztosított mérlegelési jogkör keretében intézkedéseket fogad el, úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében e jogot hajtja végre. Másrészt a 2009/459/EK határozat¹⁴ 3. cikkének (5) bekezdésében, valamint az egyetértési megállapodásban foglalt célok kellően részletesek és pontosak annak megállapíthatóságához, hogy a szóban forgó nemzeti törvényből fakadó halmozódási tilalom e jegyzőkönyv és e határozat, következésképpen pedig a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtására irányul. A Charta következtetésképpen alkalmazandó az alapeljárásban (48. pont).

2013. február 21-i Ajdini végzés (C-312/12, EU:C:2013:103)

A felperes szerb állampolgár, aki a szintén szerb állampolgár feleségével és két kiskorú gyermekével Belgiumban tartózkodott. Valamennyien határozatlan idejű belgiumi tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkeztek, továbbá szerepeltek a külföldi állampolgárok belgiumi nyilvántartásában, a népesség-nyilvántartásban azonban nem. Ezenkívül szociális támogatásban részesültek ebben az országban. A felperes a fogyatékkal élő személyeknek járó ellátás iránti kérelmet nyújtott be, amelyet azzal az indokkal utasítottak el, hogy szerb állampolgárként nem tett eleget az állampolgársági feltételeknek, amelyeket a belga törvény az ilyen ellátások tekintetében előír.

A felperes hátrányos megkülönböztetésre hivatkozva e határozat megváltoztatása iránti keresetet nyújtott be a tribunal du travail de Huy-höz (huy-i munkaügyi bíróság, Belgium). E bíróság egyrészt rámutatott arra, hogy az alkotmánybíróságnak már alkalma nyílt azon kérdés megvizsgálására, hogy a fent említett törvényben előírt állampolgársági feltételek hátrányos megkülönböztetésnek tekinthetőek-e, és e kérdésre nemmel válaszolt. A kérdést előterjesztő bíróság másrészt kifejtette, hogy az eljáró bíróságok vonakodnak az alkotmánybíróság ezen ítélezési gyakorlatának alkalmazásától. A kérdést előterjesztő bíróság így arra a kérdésre várt választ a Bíróságtól, hogy az uniós jogot, és különösen a Charta 20. cikkét (a törvény előtti egyenlőség), 21. cikkét (a megkülönböztetés tilalma) és 26. cikkét (a fogyatékkal élő személyek beilleszkedése) úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárólag az állampolgárság alapján kizárja a fogyatékkal élők ellátásaiból az Unióhoz való csatlakozásra jelölt harmadik állam állampolgárát, aki tizenkét éve jogszerűen tartózkodik valamely tagállamban, amelyhez erős és tartós kapcsolatok fűzik, összhangban áll-e az uniós joggal és a Charta említett rendelkezéseivel.

A Bíróság rámutatott arra, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmazott az annak vizsgálatára alkalmas konkrét információt, hogy az alapeljárás felperesének helyzete az uniós jog hatálya alá tartozik-e, vagy hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás az uniós jog végrehajtására irányul-e. A Bíróság szerint a felperes belgiumi tartózkodásának hosszú időtartama ellenére nem tűnik úgy, hogy a felperes a 2003/109/EK irányelv¹⁵ értelmében vett, huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállással rendelkezne, mivel az irányelvvel létrehozott rendszer egyértelműen megjelöli, hogy e

¹⁴ A Romániának nyújtandó középtávú közösségi pénzügyi támogatásról szóló, 2009. május 6-i 2009/459/EK tanácsi határozat (HL L 150., 2009.6.13., 8. o.).

¹⁵ A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL L 16., 2004.1.23., 44. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.).

jogállás megszerzése külön eljárás keretében történik. A Bíróság emellett hangsúlyozta, hogy a kérdést előterjesztő bíróság megállapítása szerint a Szerb Köztársaság semmilyen megállapodást nem kötött az Unióval a felpereséhez hasonló helyzetben lévő állampolgárokra alkalmazandó szociális biztonsági rendszerre vonatkozóan. A Bíróság így megállapította, hogy a nemzeti jog irányadó azon szociális biztonsági rendszer meghatározására, amely az alapeljárás felperesére annak belgiumi tartózkodása alatt alkalmazandó, és e jognak kell meghatároznia az alapeljárás tárgyát képező ellátás folyósításának feltételeit, következésképpen a Bíróság kimondta, hogy nem rendelkezik hatáskörrel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megválaszolására (22–30. pont).

2013. november 7-i SC Schuster & Co Ecologic végzés (C-371/13, EU:C:2013:748)

A felperes a kérdést előterjesztő bíróság előtti közigazgatási peres eljárás keretében a Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Sibiu (nagyszebeni költségvetési főigazgatóság, Románia) által hozott adómegállapító határozat, valamint a felperes vagyontárgyaira vonatkozó biztosítási intézkedéseket elrendelő határozat megsemmisítését kérte. E kereset benyújtását követően polgári ítélettel fizetéseképtelenségi eljárást indítottak a felperessel szemben, amelynek nyomán a kérdést előterjesztő bíróság a román polgári perrendtartás alapján felfüggesztette az alapeljárást. A Curtea de Appel Alba Iulia (gyulafehérvári fellebbviteli bíróság, Románia) azonban hatályon kívül helyezte ezen utóbbi ítéletet, és az ügyet visszautalta a kérdést előterjesztő bíróság elé.

Mivel a kérdést előterjesztő bíróság szerint sérülhetett a felperesnek a Charta 47. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, tisztességes eljáráshoz való joga, és mivel a szóban forgó adómegállapító határozat jogszerűsége a jelen esetben két külön eljárás keretében is felülvizsgálat tárgyát képezte, egyrészt a közigazgatási bíróság előtti adóügyben, másrészt a polgári bíróság előtti fizetéseképtelenségi eljárásban, a kérdést előterjesztő bíróság arra a kérdésre várt választ a Bíróságtól, hogy a Curtea de Appel Alba Iulia (gyulafehérvári fellebbviteli bíróság) által hozott határozat összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkének (2) bekezdésével és az 1346/2000/EK rendelet 15. cikkével.

A Bíróság szerint nem volt megállapítható a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett e kérdés megválaszolására vonatkozó hatásköre. Az 1346/2000/EK rendeletnek a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott 15. cikke tekintetében ugyanis a Bíróság hangsúlyozta, hogy e rendelkezés nyilvánvalóan nem volt releváns az alapeljárásbeli jogvita megoldása szempontjából, továbbá az előzetes döntéshozatalra utaló határozat egyetlen eleme alapján sem állapítható meg, hogy a polgári perrendtartás hivatkozott rendelkezései e cikk végrehajtására irányulnának. E tekintetben rámutatott arra, hogy az említett cikk a több tagállami jogszabály közötti kollízió esetén alkalmazandó jog meghatározására irányadó szabályt tartalmazott, márpedig ezt az esetet kizárólag a román jog szabályozta, amelynek az alkalmazását nem vitatták (16–20. pont).

2017. szeptember 7-i Demarchi Gino végzés (C-177/17 és C-178/17, EU:C:2017:656)

Az alapeljárásban a két külön csődeljárásban részt vevő hitelezők és a Ministero della Giustizia (igazságügyi minisztérium, Olaszország) közötti jogvita az utóbbi által a bírósági eljárások túl hosszú időtartama miatt fizetendő méltányos kártérítés tárgyában folyt. E hitelezők ugyanis az említett eljárások túl hosszú időtartama miatt az őket ért kár megtérítése iránt keresettel fordultak a Corte d'appello di Torinóhoz (torinói fellebbviteli bíróság, Olaszország) egy olasz törvény alapján. E bíróság helyt adott a kérelmeknek. A felperesek ezt követően keresetet terjesztettek a kérdést előterjesztő bíróság elé, amelyben a jogerőssé vált e határozatokban az érintett közigazgatási hatóság terhére megállapított kötelezettségek végrehajtását kérték. Mindazonáltal a felperesek nem teljesítették az

¹⁶ A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 2000.6.30., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL L 234., 2006.8.29., 43. o.).

olasz törvényben előírt bonyolult közigazgatási formai kötelezettségeket, így a kérdést előterjesztő bíróságnak elfogadhatatlannak kellett nyilvánítania a kereseteiket.

Mivel a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei voltak afelől, hogy az olasz törvénynek az említett formai követelményekre vonatkozó rendelkezései összeegyeztethetőek-e a Charta által biztosított, tisztességes eljárásból való joggal, a bíróság arra a kérdésre várt választ a Bíróságtól, hogy a Chartának az EUMSZ 67., EUMSZ 81. és EUMSZ 82. cikk fényében értelmezett 47. cikkének (2) bekezdését (a hatékony jogorvoslatról és a tisztességes eljárásból való jog) úgy kell-e értelmezni, mint amellyel ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely az igazságügyi együttműködés területéhez tartozó tárgyban indított bírósági eljárás túlzott elhúzóásával kárt szenvedő személyektől azt követeli, hogy egy sor bonyolult, adminisztratív jellegű műveletet hajtsanak végre annak érdekében, hogy részükre az állam kiutalja az őket megillető méltányos kártérítést, anélkül hogy időközben lehetőségük lenne végrehajtási eljárás indítására, és azt követően a szóban forgó kifizetés késedelmes teljesítésével okozott kár megtérítésének követelésére.

A Bíróság emlékeztetett azon ítélkezési gyakorlatára, amelynek értelmében az alapvető uniós jogok nem alkalmazhatók bizonyos nemzeti jogszabályokkal kapcsolatban, mivel a releváns terület uniós jogi rendelkezései nem írják elő kötelezettséget a tagállamokra az alapeljárásban szóban forgó helyzetre tekintettel. A jelen esetben a Bíróság rámutatott arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott rendelkezései (vagyis az EUMSZ 81. és EUMSZ 82. cikk) nem írják elő a tagállamok számára konkrét kötelezettségeket valamely bírósági eljárás túlzott elhúzódása miatt méltányos kártérítés címén az állam által fizetendő összegek behajtása tekintetében, és hogy jelenleg az uniós jogban nincs olyan konkrét szabályozás, amely e témakört rendezné. A megvizsgált különböző elemekből a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megválaszolására (21–25., 28. és 29. pont, valamint a rendelkező rész).

2.2. Valamely uniós jog akadályozása, korlátozása, vagy az e jogok tényleges gyakorlásától való megfosztás

2014. április 30-i Pflieger ítélet (C-390/12, EU:C:2014:281)

Ezen ügy alapját négy jogvita képezte, amelyekben az a tényállási elem közös, hogy az Ausztria különböző létesítményeiben végzett ellenőrzések nyomán tiltott szerencsejáték szervezésére szolgáló játékautomatákat foglaltak le ideiglenes jelleggel. Ezeket az automatákat ugyanis a közigazgatási hatóságok előzetes engedélye nélkül üzemeltették, amely engedélyezési feltételről a szerencsejátékokról szóló osztrák szövetségi törvény (Glücksspielgesetz, BGBl. 620/1989) rendelkezik.

Az e jogvitákban eljáró Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich (Felső-Ausztria tartomány független közigazgatási tanácsa, Ausztria) arról kérdezte a Bíróságot, hogy e rendszer összeegyeztethető-e a szolgáltatásnyújtásnak az EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadságával, valamint a Charta 15–17., 47. és 50. cikkével. Különösen úgy vélte ugyanis, hogy az osztrák hatóságok nem bizonyították, hogy a szóban forgó időszakban a bűnözés és/vagy a játékszenvedély ténylegesen jelentős problémát jelentett, sem pedig azt, hogy a bűnözés elleni küzdelem és a játékosok védelme, nem pedig egyszerűen az állami bevételek maximalizálása volt a szerencsejáték-monopólium rendszerének valódi célja.

A Bíróság előtti eljárásban több nemzeti kormány arra hivatkozott, hogy a Charta a jelen esetben nem volt alkalmazható, mivel a szerencsejátékok területén, amelyen nem került sor harmonizációra, az e területre vonatkozó nemzeti szabályozások nem tekinthetők az uniós jognak a Charta 51. cikke (1) bekezdése értelmében vett végrehajtásának.

E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozásról bebizonyosodik, hogy akadályozhatja a Szerződés által biztosított egy vagy több alapvető szabadság gyakorlását, és a tagállam e szabályozást valamely közérdeken alapuló nyomós okkal magyarázza, e szabályozást csak akkor lehet az uniós jog szerinti kivételnek tekinteni ezen akadályozás igazolása érdekében, ha összhangban van a Bíróság által védelemben részesített alapvető jogokkal. A Bíróság szerint ezen, az alapvető jogokkal való összhangra vonatkozó kötelezettség nyilvánvalóan az uniós jog és ezzel a Charta alkalmazási körébe tartozik. Következésképpen ha valamely tagállam az uniós jog szerinti kivételeket vezet be a Szerződés által biztosított valamely alapvető szabadság akadályozásának igazolása céljából, azt ennél fogva úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében „végrehajtja az uniós jogot”.

A jelen esetben tehát alkalmazandó volt a Charta. Az Ausztriában létrehozott szerencsejáték-rendszer ugyanis valóban az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtási szabadság korlátozását képezte. Ezenfelül e rendszer igazolása érdekében a játékosok védelmével és az e játékokhoz kapcsolódó bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos célkitűzésekre hivatkoztak, amelyeket a Bíróság ítélkezési gyakorlata az alapvető szabadságok szerencsejáték-ágazatbeli korlátozásainak igazolására alkalmas, közérdeken alapuló nyomós okokként ismert el. A Bíróság a jelen esetben megállapította, hogy az e nemzeti szabályozás jelentette korlátozásnak az EUMSZ 56. cikkre tekintettel történő vizsgálata a Chartában foglalt jogok és szabadságok gyakorlásának esetleges korlátozásaira is kiterjed, és megállapította, hogy e tekintetben nem volt szükség külön vizsgálatra (35., 36., 39., 42. és 60. pont).¹⁷

2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítélet (nagytanács) (C-165/14, EU:C:2016:675) és CS ítélet (C-304/14, EU:C:2016:674)

Büntetett előéletük miatt két, az Unión kívüli harmadik ország állampolgárságával rendelkező személlyel szemben, akik szülői felügyeletet láttak el a kiskorú, uniós polgár gyermekeik felett, a gyermekek állampolgársága szerinti fogadó tagállam hatóságai a tartózkodási engedély kiadását megtagadó, illetve kiutasítást elrendelő határozatot hoztak. Az első ügyben (C-165/14, Rendón Marín) a felperes két kiskorú gyermek – egy spanyol állampolgárságú fiú és egy lengyel állampolgárságú lány – édesapja, aki kizárólagos felügyeletet gyakorolt a gyermekek felett, amely utóbbiak továbbra is Spanyolországban éltek. A második ügyben (C-304/14, CS) az érintett személy egy brit állampolgárságú gyermek édesanyja volt, ahol az anya kizárólagos felügyelete alatt lévő gyermek az Egyesült Királyságban élt az édesanyjával.

A kérdést előterjesztő bíróságok (a Tribunal Supremo [legfelsőbb bíróság, Spanyolország], illetve az Upper Tribunal [fellebbviteli bíróság, Egyesült Királyság]), amelyek e jogvitákban eljárak, arra a kérdésre vártak választ a Bíróságtól, hogy a büntetett előélet önmagában indokolhatja-e az Unión kívüli harmadik országbeli állampolgárral szemben a tartózkodási jog megtagadását vagy e személy kiutasítását, ha az kizárólagos felügyeletet gyakorol egy kiskorú uniós polgár felett.

A Bíróság először is kifejtette, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv¹⁸ kizárólag az állampolgárságuk szerinti tagállamtól eltérő tagállam területére költöző vagy ott tartózkodó uniós polgárookra és családtagjaikra alkalmazandó. A szóban forgó két helyzetben csupán az első ügy felperese és annak lengyel lánya részesülhetett az ezen irányelv értelmében vett tartózkodási jogban. Jóllehet az irányelv csak a gyermekek egyikének helyzetére alkalmazandó, az EUMSZ 20. cikk értelmében az e két ügyben érintett

¹⁷ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti e jelentés 37. oldalán.

¹⁸ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL L 274., 2009.10.20., 47. o.).

mindhárom gyermek hivatkozhat az uniós polgár jogálláshoz kapcsolódó jogokra, pusztán e jogállásuknál fogva (amely jogok magukban foglalják különösen a tagállamok területén történő szabad mozgást és tartózkodást).

A Bíróság ezt követően emlékeztetett arra, hogy vannak egészen különleges helyzetek, amelyekben – noha a harmadik állam állampolgárainak tartózkodási jogára vonatkozó másodlagos jog nem alkalmazható, és az érintett uniós polgár nem élt a szabad mozgáshoz való jogával – mindazonáltal biztosítani kell a tartózkodási jogot harmadik állam olyan állampolgárának, aki az említett uniós polgár családtagja, mivel ellenkező esetben az uniós polgárság elveszítésének hatékony érvényesülését, ha az ilyen jog megtagadásának következményeként az említett polgár kénytelen lenne ténylegesen elhagyni az Unió egészének területét, és ezzel megfosztanák őt az e jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől. A Bíróság szerint a fent említett tényállásokat ugyanis az jellemzi, hogy bár azokat olyan rendelkezések szabályozzák, amelyek a priori a tagállamok hatáskörébe tartoznak, nevezetesen harmadik államok állampolgárainak beutazási és tartózkodási jogára vonatkozó, a másodlagos jogi rendelkezések hatálya alá nem tartozó rendelkezések, mégis szoros összefüggésben állnak az uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogával, amellyel ellentétben áll, ha abban a tagállamban, ahol e polgár tartózkodik, az említett állampolgároktól megtagadják a beutazás és a tartózkodás jogát, mert különben sérülne e szabadság. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az e két ügyben érintett három gyermek mint uniós polgár rendelkezik az Unió területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joggal, és e jog bármiféle korlátozása az uniós jog hatálya alá tartozik. A Bíróság szerint amennyiben a szóban forgó két helyzetben az Unió kívüli harmadik állam állampolgárságával rendelkező szülőknek el kellene hagyniuk az Unió területét, ez a gyermekeik ezt követő távozását vonhatná maga után, ami megfoszthatná e három gyermeket az uniós polgár jogállásukból eredő jogaik lényegének tényleges élvezetétől. Tehát e két tényállás az uniós jog hatálya alá tartozik.

Végül e két ítéletben a Bíróság rámutatott arra, hogy az EUMSZ 20. cikk nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy valamely, többek között a közrend fenntartására és a közbiztonság megőrzésére vonatkozó kivételre hivatkozzanak. Mindazonáltal rámutatott arra is, hogy amennyiben a két szóban forgó helyzet az uniós jog hatálya alá tartozik, e helyzeteknek a kérdést előterjesztő bíróság általi értékelése során figyelembe kell venni a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amint azt a Charta 7. cikke kimondja, amely cikket a gyermek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartására vonatkozó, a Charta 24. cikkének (2) bekezdésében elismert kötelezettséggel összefüggésben kell értelmezni (C-165/14, Rendón Marín ítélet, 74–81. és 85. pont) (C-304/14, CS-ítélet, 29–33., 36. és 48. pont).

2016. december 21-i AGET Iraklis ítélet (C-201/15, EU:C:2016:972)

A felperes görög társaság, amelynek főrésztvényese egy francia multinacionális társaság, vitatta a görög munkaügyi minisztériumnak a felperes társaság által tervezett csoportos létszámcsökkentés engedélyezését megtagadó határozatát. A görög jog értelmében a felek között létrejött, a tervezett csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó megállapodás hiányában a prefektus vagy a munkaügyi miniszter három kritérium (munkaerőpiaci feltételek, a vállalkozás helyzete és a nemzetgazdasági érdek) mérlegelését követően úgy határozhat, hogy nem engedélyezi a tervezett elbocsátások egészének vagy részének megvalósítását.

Az ügyben eljáró Symvoulis tis Epikrateias (államtanács, Görögország) arra a kérdésre várt választ a Bíróságtól, hogy egy ilyen előzetes közigazgatási engedély összeegyeztethető-e a csoportos

létszámcsökkentésről szóló irányelvről¹⁹ és a letelepedés Szerződésben biztosított szabadságával (amely szabadságot a jelen esetben a francia multinacionális társaság a felperes görög társaságban meglévő többségi részesedésén keresztül gyakorolja). Konkrétabban, a kérdést előterjesztő bíróság a görög szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségéről kérdezte a Bíróságot, tekintettel arra, hogy Görögország súlyos gazdasági válsággal és különösen nagy mértékű munkanélküliséggel néz szembe.

A Bíróság szerint a Chartában biztosított alapvető jogokat alkalmazni kell abban az esetben, amikor valamely nemzeti szabályozás akadályozhatja a Szerződésben biztosított alapvető szabadság gyakorlását és az érintett tagállam közérdeken alapuló nyomós okokra hivatkozik ezen akadályozás igazolásául. A Bíróság azt is pontosította, hogy hasonló esetben a vonatkozó nemzeti szabályozást csak akkor lehet kivételnek tekinteni, ha összhangban van a Bíróság által védelemben részesített alapvető jogokkal. A Bíróság hozzátette, hogy az alapvető jogokkal való összhangra vonatkozó e kötelezettség az uniós jog és ezzel a Charta alkalmazási körébe tartozik. Következésképpen a Bíróság szerint ha valamely tagállam az uniós jog szerinti kivételeket vezet be a Szerződés által biztosított valamely alapvető szabadság akadályozásának igazolása céljából, azt ennél fogva úgy kell tekinteni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében „végrehajtja az uniós jogot”.

Mivel a jelen esetben megállapítást nyert, hogy a görög szabályozás a letelepedés szabadságának korlátozását valósítja meg, a Charta alkalmazandó volt. E rendszer igazolása érdekében különösen a munkavállalók védelmével és a munkanélküliség elleni küzdelemmel kapcsolatos célkitűzésekre hivatkoztak. Ezeket a célkitűzéseket az ítélkezési gyakorlat olyan közérdeken alapuló nyomós okoknak ismeri el, amelyek igazolhatják a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok korlátozását, amennyiben e korlátozások tiszteletben tartják a Charta 16. cikkét (a vállalkozás szabadsága), alkalmasak a szóban forgó célkitűzések megvalósítására, és nem lépik túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket (61–65. és 71–75. pont).

III. Olyan ügyek, amelyekben a kérdést előterjesztő bíróság nem állapított meg kapcsolatot az uniós joggal

2014. május 8-i Pelckmans Turnhout ítélet (C-483/12, EU:C:2014:304)

Az alapeljárásban egy belga kertészeti társaság azon gyakorlat több konkurens társaság általi megszüntetését kérte, hogy heti hét napon keresztül nyitva tartsák az üzleteiket, jöllehet a belga törvény heti pihenőnapot ír elő. A konkurens társaságok szerint a szóban forgó szabályozás ellentétes az uniós joggal.

Az ügyben eljáró rechtbank van koophandel te Antwerpen (antwerpeni kereskedelmi bíróság, Belgium) egyrészt előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjesztett a Bíróság elé (az ezekre adott válaszról lásd: Pelckmans Turnhout végzés, C-559/11, EU:C:2012:615), másrészt alkotmányossági kérdést intézett a Grondwettelijk Hofhoz (alkotmánybíróság, Belgium). Ez utóbbi szintén úgy határozott, hogy a Bírósághoz fordul. Ugyanis, mivel a kivételekről rendelkező vitatott szabályozás nem volt alkalmazandó valamennyi kereskedőre, e bíróságnak kétségei támadtak a tekintetben, hogy e szabályozás összeegyeztethető-e a törvény előtti egyenlőségnek és a megkülönböztetés tilalmának többek között a Charta 20. és 21. cikkében foglalt elvével. Így arra kérte a Bíróságot, hogy értelmezze e cikkeket a Charta 15. cikkével (a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog) és 16. cikkével

¹⁹ A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1998. július 20-i 98/59/EK tanácsi irányelv (HL L 225., 1998.8.12., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 32. o.; helyesbítések: HL L 59., 2007.2.27., 84. o. és HL L 289., 2014.10.3., 24. o.).

(a vállalkozás szabadsága), valamint az EUMSZ 34–36. cikkel (az áruk szabad mozgása) és az EUMSZ 56. és 57. cikkel (a szolgáltatásnyújtás szabadsága) összefüggésben.

A Bíróság kimondta, hogy a jelen esetben nem rendelkezett hatáskörrel a Charta említett rendelkezéseinek az értelmezésére. E következtetés levonásához először is emlékeztetett arra, hogy az eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjával összhangban az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és a szóban forgó nemzeti jog között felállít. Ezen okok ismertetésének ugyanis – a releváns tények említett eljárási szabályzat 94. cikkének a) pontjában megkövetelt ismertetéséhez hasonlóan – lehetővé kell tennie a Bíróság számára az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságán túlmenően annak vizsgálatát, hogy rendelkezik-e hatáskörrel az előterjesztett kérdés megválaszolására. Márpedig a Bíróság a jelen esetben megállapította, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat semmi olyan konkrét elemet nem tartalmazott, amely alapján azt lehetne megállapítani, hogy a szóban forgó helyzet az uniós jog alkalmazási körébe tartozik, amely feltétel szükséges ahhoz, hogy valamely tagállam a Charta értelmezését kérhesse. A Bíróság szerint ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozat egyáltalán nem támasztotta alá, hogy a jogvita tartalmazna bármiféle kapcsoló elvet a Szerződés kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott rendelkezéseinek hatálya alá tartozó helyzetek valamelyikéhez (16., 20., 22., 23., 26. és 27. pont, valamint a rendelkező rész).

2015. július 2-i Gullotta és Farmacia di Gullotta Davide & C. ítélet (C-497/12, EU:C:2015:436)

Ebben az ügyben egy olasz gyógyszerész az egyik parafarmáciájában olyan gyógyszereket kívánt értékesíteni, amelyek vénykötelesek, ugyanakkor amelyeket az egészségbiztosító nem térít meg. Az ehhez szükséges engedélyt azonban megtagadták tőle, mivel az olasz szabályozás értelmében e gyógyszereket kizárólag gyógyszertárak értékesíthetik. Mivel a gyógyszerész szerint ez a szabályozás ellentétes az uniós joggal, a Tribunale amministrativo regionale per la Siciliahoz (szicíliai tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország) fordult. E bíróság előzetes döntéshozatal céljából több kérdést intézett a Bírósághoz, amelyek egyike a Charta 15. cikkének (a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog) az értelmezésére irányult.

A Bíróság az eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjára hivatkozva megállapította, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem felelt meg az e cikkben meghatározott követelményeknek. E határozatból ugyanis nem tűntek ki egyértelműen azok az okok, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kétség merült fel a szóban forgó jogszabálynak a Charta 15. cikkével való összeegyeztethetősége miatt. A határozat nem tartalmazott olyan információkat sem, amelyek lehetővé tennék a Bíróságnak, hogy az uniós jog vonatkozásában olyan értelmezési szempontokkal szolgáljon a kérdést előterjesztő bíróság számára, amelyek alapján megoldhatná az elé terjesztett jogi problémát. Következésképpen a Bíróság elfogadhatatlannak nyilvánította az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést, mivel nem rendelkezett az ahhoz szükséges információkkal, hogy hasznos választ adjon (17–21. pont és a rendelkező rész).

2014. december 11-i Stylinart végzés (C-282/14, EU:C:2014:2486)

Ebben az ügyben útépités miatt kisajátították egy lengyelországi székhelyű gazdasági társaság ingatlanának egy részét, amely társaság bútorok Németországba történő szállításával és továbbításával foglalkozott. E kisajátítás következtében a társaság kénytelen volt bizonyos intézkedéseket tenni, amelyek az üzemeltetési költségei jelentős emelkedését eredményezték. A lengyel jog szerint azonban a kisajátítás esetén járó kártalanítás legfeljebb a kisajátított vagyontárgy értékének felelhet meg. Nem volt olyan jogalap, amely alapján e kártalanítás kiterjedhetett volna az elszemvedett károk összegére, vagyis a

tényleges károk mellett az elmaradt haszonra is. E társaság, mivel elégtelennek találta a kártalanítás összegét, a Sąd Rejonowy w Rzeszowie-hez (rzeszói kerületi bíróság, Lengyelország) fordult, amely kérdést intézett a Bírósághoz annak meghatározása érdekében, hogy a vonatkozó szabályozás összhangban áll-e a Charta 16. cikkével (a vállalkozás szabadsága) és 17. cikkével (a tulajdonhoz való jog). A kérdést előterjesztő bíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatára hivatkozva így arra a kérdésre keresett választ, hogy a Charta szabályai kitölthetik-e a kérdést előterjesztő bíróság által a lengyel jogban azonosított joghézagot.

A Bíróság kimondta, hogy nem rendelkezik hatáskörrel e kérelem megválaszolására, mivel az nem nyújtott minimális magyarázatot az uniós jog és a nemzeti szabályozás között a kérdést előterjesztő bíróság által megállapított kapcsolatról. Az eljárási szabályzata 94. cikke c) pontjának tartalmára hivatkozva a Bíróság megjegyezte, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a Charta rendelkezéseinek említésére szorítkozott, anélkül hogy megjelölte volna az uniós jog egyéb rendelkezéseit, vagy azokat a konkrét elemeket, amelyek alapján kérdés merült fel benne a Chartában nem szereplő uniós szabály értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban (19–22. pont és a rendelkező rész).

2016. február 25-i Aiudapds végzés (C-520/15, EU:C:2016:124)

Az Agenzia Italiana del Farmaco (olasz gyógyszerügynökség, a továbbiakban: AIFA) által hozott határozat egy rák kezelésére szolgáló gyógyszer alkalmazását kizárólag a köz- vagy magánkórházi központok számára tartotta fenn, ezzel kizárva az engedéllyel rendelkező ambuláns sebészeti létesítményeket. Az Associazione Italiana delle Unità Dedicate Autonome Private di Day Surgery e dei Centri di Chirurgia Ambulatoriale (a továbbiakban: Aiudapds) ekkor a köztársasági elnöknek címzett rendkívüli felülvizsgálati kérelmet nyújtott be e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Az említett szervezet kifogásolta egyes gyógyszeripari vállalkozások súlyos, versenyellenes magatartását, valamint az AIFA részéről megvalósuló jelentős mulasztásokat. E gyógyszeripari vállalkozások egyike ekkor kifogást emelt ezen eljárással szemben, amelyben kérte, hogy az Aiudapds által benyújtott keresetet valamely regionális közigazgatási bíróság vizsgálja meg.

A kérdést előterjesztő bíróság arra a kérdésre várt választ, hogy egy ilyen szabályozás – amely a felek egyike számára lehetővé teszi, hogy a köztársasági elnöknek címzett rendkívüli felülvizsgálati kérelmet követően a jogvitában részt vevő többi fél beleegyezése vagy részvétele nélkül elvonja e bíróság hatáskörét egy regionális közigazgatási bíróság javára, és ez jelentős és indokolatlan aránytalanságot hoz létre a jogvitában részt vevő leggyengébb felek hátrányára – összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkének második bekezdésével (a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog), valamint az 54. cikkével (a joggal való visszaélés tilalma).

A jelen esetben a Bíróság megjegyezte, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat egyetlen olyan elemet sem tartalmaz, amely alapján megállapítható lenne, hogy az alapeljárás a Chartában nem szereplő uniós jogszabályok értelmezését vagy alkalmazását érintené. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megválaszolására (21. és 23. pont).